

UDENRIGSMINISTERIET

Den 24. november 2004

Udenrigsudvalgets spørgsmål
17 af 21. oktober 2004
(alm.del). Offentlig.

Spørgsmål 17:

”I forlængelse af besvarelsen i samrådsspørgsmål A (situationen i Darfur) bedes ministeren oplyse, hvilke mulige sanktioner, der kunne overvejes iværksat over for Sudan.”

Svar:

FN's Sikkerhedsråd vedtog 30. juli 2004 (resolution 1556) en våbenembargo mod ikke-statslige enheder og personer i Darfur. EU skærpede i januar i år våbenembargoen fra 1994 mod Sudan, omfattende våben og militært udstyr samt relateret finansiel og teknisk assistance. EU's embargo, som er mere vidtgående end FN's, blev i juli 2004 modificeret for at sikre indsættelse af beskyttelsesstyrker under den Afrikanske Unions observatørmission i Darfur.

EU har over for parterne i Sudan, senest på det Europæiske Råds møde den 4.-5. november 2004, fremhævet at manglende opfyldelse af EU's krav kunne føre til videre skridt, herunder mulige yderligere sanktioner. FN's Sikkerhedsråd har indirekte åbnet mulighed for yderligere sanktioner ved henvisning til FN-chartrets artikel 41 (resolution 1556). Sikkerhedsrådet skærpede den 18. September (resolution 1564) denne henvisning ved konkret at nævne muligheden for foranstaltninger, der kan påvirke Sudans olieindustri eller individuelle medlemmer af Sudans regering.

Truslen om yderligere sanktioner vurderes i sig selv allerede at have haft en effekt, bl.a. i form af Sudans regerings accept af et internationalt engagement i krisen; af en udvidelse af den Afrikanske Unions observatørmission; samt af nedsættelse af en international undersøgelseskommission vedrørende overtrædelser af international humanitær folkeret og menneskerettigheder og til at afgøre om et folkemord har fundet sted. Sanktioner ses derfor fortsat som led i et stærkt politisk pres på parterne.

Fra dansk side har man arbejdet for at krisen i Sudan fortsat behandles i Sikkerhedsrådet. Truslen om yderligere sanktioner skal opretholdes, men konkrete tiltag må også overvejes. Der har derfor også været arbejdet for, at EU har et konkret beredskab klar, bl.a. som bidrag til FN's drøftelser, hvis yderligere sanktioner skulle blive aktuelle.

Kommissionen har oplyst, at skulle FN ikke kunne træffe beslutning om yderligere sanktioner, kunne EU overveje følgende midler, afhængig af en forudgående analyse af effektivitet, samt juridiske, politiske og finansielle implikationer:

Sanktioner rettet mod individuelle medlemmer af regeringen eller andre ansvarlige personer, f.eks. lokale militsledere. Det kunne være et indrejseforbud eller finansielle restriktioner, herunder indefrysning af økonomiske midler og forbud mod at stille sådanne til rådighed for bestemte personer.

Sudan er ikke medlem af WTO. Muligheden for et generelt eller målrettet handelsforbud kunne derfor undersøges. Selv om FN med resolution 1556 nævner Sudans oliesektor, så anses vedtagelsen af FN sanktioner mod Sudans olieindustri ikke for indeværende realistisk. Et EU handelsforbud alene vurderes umiddelbart ikke at have den ønskede effekt, da EU's handelssamarbejde med Sudan ikke er særlig signifikant (EU's 15 medlemslande importerede i 2003 samlet for 228 mio. euro fra Sudan. Eksporten til Sudan lå samme år på 650 mio. euro).

Medlemslande kunne endvidere blive pålagt at stemme mod lån til Sudan i internationale finansielle institutioner. Sudan er et højt forgældet land.

Sudan har ratificeret Cotonou-aftalen. For EU kunne et andet middel derfor være at indlede artikel 96 konsultationer med Sudans regering, med henblik på at skærpe betingelserne for en genoptagelse af bistandssamarbejdet. De nuværende betingelser omfatter ikke en tilfredsstillende løsning på krisen i Darfur. I øjeblikket er forhandlingerne reelt suspenderet, uden henvisning til artikel 96, som følge af krisen i Darfur. EU har øremærket 400 mio. euro under den 9. EDF til Sudan efter en fredsaftale.

Endelig kunne det overvejes at sætte de lokale militser eller deres ledere på en af de internationale terrorlister.

Det er regeringens holdning, at eventuelle yderligere sanktioner skal være målrettede og knyttet til præcise og målbare krav for efterlevelse. Mulige yderligere sanktioner skal være underlagt en klar analyse af effektivitet, herunder i hvilket regi de gennemføres.

Juridiske FN instrumenter nævnt i teksten kan findes på følgende link:

FN's Charter. <http://www.un.org/aboutun/charter/>

FN resolutioner: http://www.un.org/Docs/sc/unsc_resolutions04.html